

Opgave Boezem

Portefeuillehouder(s)

Frank Jorna en Otto van der Galiën

Beleidsvelden

- Aanleg en onderhoud waterkeringen
- Inrichting en onderhoud vaarwegen en havens
- Inrichting en onderhoud watersystemen
- Planvorming

Doel van de opgave

Onder de opgave Boezem valt het beheer en onderhoud van de Friese boezem, enkele tussenboezem-systemen en gedeelten die we van de Friese boezem afgesloten kunnen afsluiten (de zogenoemde ‘beheerste boezems’). Daarnaast besteden we ook aandacht aan de inrichting en instandhouding van de beekdalen die van belang zijn voor de aan- en afvoer van water. Het is een uniek watersysteem met een grote waarde voor het landschap, natuur, recreatie en bedrijvigheid. Overtollig water uit ons beheergebied voeren we grotendeels via de beekdalen en de boezem af naar het Lauwersmeer, de Waddenzee en het IJsselmeer. Tekorten vullen we aan vanuit het IJsselmeer. Om het water en het watersysteem in een goede ecologische toestand te brengen en te houden is er, naast aandacht voor waterzuivering, gerichte aandacht voor een natuurvriendelijke inrichting en een natuurvriendelijk onderhoud van deze watersystemen.

Wij beheren, onderhouden, beoordelen en verbeteren het boezemwatersysteem zodat deze onder normale, natte en droge omstandigheden aan de gestelde normen voldoet. Binnen de opgave Strategie en omgeving wordt de lange termijn verkenning boezemwatersysteem uitgevoerd. In deze verkenning komen we tot een adaptatiestrategie voor de Friese Boezem aan de klimaatverandering. De boezembeslissing nemen we in 2024. Vervolgens wordt onze opgave uitgewerkt in een boezemplan. We nemen ook de actualisatie van het veiligheidsplan mee in dit boezemplan.

Trends en ontwikkelingen (op hoofdlijnen)

Boezemplan

In het veiligheidsplan II uit 2014 staan maatregelen tegen wateroverlast in de boezem. In 2023 komen nieuwe klimaatscenario’s beschikbaar met actuele informatie over onder andere de zeespiegelstijging. Vanaf 2024 kunnen we op basis daarvan beleid en maatregelen voor de boezem in het boezemplan actualiseren.

Voor deze opgave ligt voor de komende jaren met name de nadruk op de uitvoering van het verbeterprogramma regionale en lokale keringen, vaarwegbeheer en de uitvoering van de KRW-maatregelen in de boezem.

Boezemsysteem (instandhouding)

Thema: Klimaatadaptatie, klimaatmitigatie, participatie en biodiversiteit

Maatschappelijk doel:	<ul style="list-style-type: none"> • De instandhouding van het boezemsysteem
Hoofddoelen:	<ul style="list-style-type: none"> • Regionale waterkering (RWK) voldoet aan wettelijke norm • Waterkwaliteit voldoet aan KRW eisen

We werken iedere dag aan het onderhouden en verbeteren van het watersysteem in de Friese boezem. De meeste tijd en geld besteden we vanuit het verbeterprogramma regionale keringen aan het verbeteren en de instandhouding van het watersysteem. We nemen, gerelateerd aan de thema's klimaatadaptatie, klimaatmitigatie, participatie en biodiversiteit, de volgende maatregelen:

Wat wilden we bereiken?

Veiligheidsbeoordeling regionale waterkeringen

Tussen 2016 en 2022 voerden we de derde beoordelingsronde van de regionale waterkeringen uit. In 2018 zijn we begonnen met het aanpassen en testen van de ICT die nodig is voor het toetsen van hoogte en stabiliteit. Ook hebben we geïnvesteerd in onze kennis, met name op het gebied van stabiliteit. In 2022 zijn de resultaten van de derde beoordeling beschikbaar.

De uitkomst van de derde veiligheidsbeoordeling geeft aan wat de renovatie-opgave is. Verbeterwerken die hieruit voortkomen, pakken we ná 2027 op.

Wat hebben we daar voor gedaan?

Hoogtetoets uitvoeren

Voortgang maatregel

De hoogtetoets is in 2022 afgerond en ambtelijk opgeleverd bij de provincies. De hoogtebeoordeling wordt samen met de stabiliteitsbeoordeling in 2023 ter vaststelling aangeboden aan het bestuur van Wetterskip Fryslân en de provincies.

Stabiliteitstoets uitvoeren.

Voortgang maatregel

Het uitvoeren van de stabiliteitstoets heeft vanwege technische (software) problemen een langere doorlooptijd gehad dan aanvankelijk voorzien. Hierdoor wordt de stabiliteitstoets begin 2023 afgerond.

Wat wilden we bereiken?

Monitoring

We monitoren de natuurvriendelijke oevers in onze KRW-waterlichamen (natuurvriendelijke assets) door middel van inspectie met als doel wanneer en hoe er op ecologische wijze onderhouden moet worden ten behoeve van de ecologische waterkwaliteit.

Wat hebben we daar voor gedaan?

We meten diverse onderdelen en voeren inspecties uit om na te gaan wanneer en in welke mate onderhoud nodig is.

Voortgang maatregel

In 2022 zijn alle regionale waterkeringen visueel geïnspecteerd en op basis daarvan is het buitengewoon onderhoud ingepland. Voor constatering van het niet verrichten van het gewoon onderhoud zijn ambtelijke aanschrijvingen verstuurd. Vanwege de droogte is er tevens een aanvullende droogte-inspectie uitgevoerd. Op basis daarvan is er een spoedreparatie uitgevoerd.

Wat wilden we bereiken?

Zwemwater

Wij monitoren jaarlijks de waterkwaliteit van zwemwateren en geven hiervoor een beoordeling. We stellen verbeteringsplannen (zwemwaterprofielen) op voor zwemwateren die anders dan een 'goed' of 'uitstekend' scoren. Samen met onze partners nemen we maatregelen om de waterkwaliteit te verbeteren. Het kan hierbij om fysieke maatregelen gaan, maar ook om afspraken over communicatie, regelgeving, handhaving, taakverdeling en samenwerking. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de maatregelen ligt bij de betrokken partijen zoals gemeenten, exploitanten en de provincie Fryslân. In sommige gevallen is er meer onderzoek naar de oorzaken van verontreinigingen nodig. Hierover maken we afspraken met de betrokken partijen. In 2023 stelt de provincie Fryslân een zwemwatervisie op. Wij worden hierbij betrokken.

Wat hebben we daar voor gedaan?

Wij actualiseren circa vijf zwemwaterprofielen.

Voortgang maatregel

In 2022 zijn er vijf zwemwaterprofielen geactualiseerd en verbetermaatregelen met gemeente en locatiehouder besproken.

Wat wilden we bereiken?

Baggeren hoofdwaters boezem

Door te baggeren zorgen we voor een goed functionerend en gezonde waterinfrastructuur. Dit draagt positief bij aan: de water aan- en afvoer voor het peilbeheer, de ecologie, het gebruik als E- en F-vaarweg en de waterkwaliteit. We voeren baggerwerken uit in de hoofdwaters van de boezem (waaronder de E- en F-vaarwegen). Daarbij kijken we naar de hoeveelheid bagger en toetsen we de kwaliteit van het baggerslib om te beoordelen of we slib moeten afvoeren naar depots voor verontreinigende bagger of dat dit ter plaatse aan de kant kan worden gezet. Het resultaat is goed functionerende, gezonde watersystemen, die bijdragen aan de integrale maatschappelijke doelen.

Wat hebben we daar voor gedaan?

We voeren in 10 boezemvaarten baggerwerkzaamheden uit of bereiden deze voor.

Voortgang maatregel

In 2022 hebben we het volgende voorbereid en uitgevoerd:

E en F categorie vaarwegen (boezem):

- Opvaart Molenend: 2 kilometer, 10.000 m3 bagger op naastgelegen percelen gedeponeed
- Opvaart Sint Nicolaasga: 1,8 kilometer, 7200 m3 bagger op naastgelegen percelen gedeponeed
- Sminkevaart nabij Oudemirdum, 2,5 kilometer, 7500 m3, deels afgevoerd (niet verspreidbaar) deels in weilanddepot tijdelijk opgeslagen

Boezemvaarten (af- en aanvoer water):

- Draaisloot Sneek, 3 kilometer, 9000 m3 op naastgelegen percelen gedeponeed

In 2022 zijn meerdere grotere vaarten gebaggerd maar dat waren allemaal vaarten die worden bemalen, geen boezemvaart dus!

Wat wilden we bereiken?

Vaarwegen

In totaal omvat ons beheergebied circa 4150 kilometer oevers langs de Friese boezem. De Friese boezem heeft daarnaast 850 kilometer aan vaarwegen. Dit is exclusief de Friese meren. In 2014 is het zogenoemde 'natte vaarwegprofiel' van de Friese vaarwegen herverdeeld en formeel overgedragen. Het op vaarwegprofiel houden en brengen van de E- en F-vaarwegen is daarbij aan ons toebedeeld. Het op profiel houden van de E- en F-vaarwegen (totaal 180 kilometerlengte) is opgenomen in het baggerplan en in de beleidsregels Legger. De vaarwegen binnen Fryslân hebben ook 1.700 kilometer oeverbescherming (exclusief de Friese meren). Het beheer en onderhoud daarvan is op dit moment onvoldoende geregeld. Samen met de provincie Fryslân en de Friese gemeenten werken we daarom aan een dekkende toedeling van de verantwoordelijkheid voor het instandhouden van deze oeverbescherming langs de Friese Vaarwegen. In 2020 hebben de Provinciale Staten een voorkeursvariant, basisafspraken en een beslisboom vastgesteld. In 2021 hebben de samenwerkende overheden de basisafspraken verder uitgewerkt tot een ontwerptoedelingskaart en een ontwerp verordening vaarwegen Fryslân.

In 2022 start de inspraak voor de ontwerp-toedelingskaart en ontwerp verordening vaarwegen Fryslân. Ook stellen de Friese overheden een ontwerp samenwerkingsovereenkomst voor het oeverfonds op. Met de vaststelling door Provinciale Staten van de toedelingskaart en de verordening vaarwegen Fryslân komt een deel van de verantwoordelijkheid voor de instandhouding van de oeverbescherming langs de Friese vaarwegen bij ons te liggen. De daarmee samenhangende kosten nemen we op in de eerstvolgende begroting (2023 en verder).

Wat hebben we daar voor gedaan?

Inspraak op en besluitvorming over toedelingskaart en Verordening.

Voortgang maatregel

In september heeft het DB advies verzonden aan college van Gedeputeerde Staten over de kaart en toedeling volgens een beslisboom en over een aantal uitwerkingen. Ook is ingestemd met het opstellen van een samenwerkingsovereenkomst vooraf gegaan door een Nota van Uitgangspunten. Naar verwachting zal Gedeputeerde Staten de digitale kaart met toedeling van het oeverbeheer vanaf april 2023 6 weken ter inzage leggen. Het definitieve besluit wordt eind 2023 verwacht. Vanaf 1 januari 2024 kunnen de afspraken in werking treden.

Uitwerken en vaststellen samenwerkingsovereenkomst Oeverfonds verwerking afspraken in begroting 2023.

Voortgang maatregel

De uitwerking en het vaststellen van de samenwerkingsovereenkomst Oeverfonds zal uiterlijk per 1 januari 2024 worden vastgesteld. Dit is later dan verwacht.

Wat wilden we bereiken?

Waterkwaliteit voldoet aan de wettelijke norm voor de Kaderrichtlijn Water (KRW)

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) verplicht lidstaten stroomgebiedbeheerplannen (SGBP-en) vast te stellen. De doelen en maatregelen voor de KRW-waterlichamen (de grote wateren) zijn opgenomen in de Nederlandse plannen. Wij vallen onder het stroomgebied van de Rijn. Om de zes jaar vindt herziening van de plannen plaats.

In 2021 is voor de periode 2022-2027 een nieuwe KRW beslisnota voor de het derde stroomgebiedbeheerplan (SGBP3) vastgesteld. Vanaf 2021 pakken we de KRW-werkzaamheden aan via een KRW-programma 2021-2027.

Wat hebben we daar voor gedaan?

Opstellen SGBP3 uitvoeringsplan voor de maatregelen die zijn voorgesteld in de beslisnota.

Voortgang maatregel

In oktober 2022 is door het algemeen bestuur een uitvoeringsplan KRW-programma vastgesteld. Zie ook onder Opgave deelsystemen.

Opstellen voorstel voor een andere wijze van rapporteren over de KRW-prestaties vanaf 2023.

Voortgang maatregel

Dit voorstel maakt onderdeel uit van het uitvoeringsplan KRW-programma dat is vastgesteld door algemeen bestuur.

Wat wilden we bereiken?

Aanleg luwe ondiepe waterzones/natuurvriendelijke oevers

Thema: Biodiversiteit, participatie

De opgave draagt bij aan het thema participatie in de vorm dat opgaves inclusief projecten van derden (bijvoorbeeld provincie) zijn. De bijdrage aan het thema biodiversiteit doen we door de aanleg van natuurvriendelijke oevers, maar ook door de manier van onderhouden van deze oevers.

Wat hebben we daar voor gedaan?

We verbeteren natuurvriendelijke inrichting van luwe ondiepe waterzones in boezemmeren (circa 21 hectare).

Voortgang maatregel

We hebben 15,3 hectare aan luwe ondiepe waterzone's ingericht in de boezemmeren. De overige hectare worden gerealiseerd in een provinciaal project dat nog niet klaar is. Onze opgave is dus gerealiseerd.

We leggen langs boezemkanalen natuurvriendelijke oevers aan (circa 32 kilometer).

Voortgang maatregel

We hebben 13,5 km aan natuurvriendelijke oevers aangelegd in de boezemkanalen. De overige km worden in 2023 gerealiseerd, een deel (14,6 km) hiervan is al wel klaar in het veld. In 2023 resteert nog een klein stuk waarover nog onderhandelingen met gemeente en eigenaren plaatsvindt. Daarnaast heeft zich een kans voorgedaan voor realisatie van een natuurvriendelijke oever die ook in 2023 wordt uitgevoerd.

Wat wilden we bereiken?

Energiebesparingsplan

Voor het beheer en onderhoud van de deelsystemen is energie nodig in de vorm van elektriciteit en brandstoffen. Hiervoor wordt in 2022 een inventarisatie gedaan. Dit leidt tot een besparingsplan.

Wat hebben we daar voor gedaan?

We inventariseren het energieverbruik binnen boezem.

Voortgang maatregel

Op basis van de vijfsporenaanpak uit de begroting 2022 heeft de organisatie het programma 'klimaatneutraal en circulair in 2030' opgesteld, zie opgave Strategie en omgeving, paragraaf klimaatmitigatie. Onderdeel hiervan zijn energiebesparingsmaatregelen voor de watersystemen. Hiervoor gaan we 'slim malen' invoeren. Dit houdt in dat gemalen zo bediend worden dat slim gebruik gemaakt wordt van tijdelijke overcapaciteit in de productie van hernieuwbare energie. En we gaan een energielabelkaart maken. Het doel hiervan is om meer inzicht te hebben in het energiegebruik voor het peilbeheer van de watersystemen. Zo wordt energiebesparing vroegtijdig en gericht meegenomen in het beheer (in het veld door rayonbeheerder). Maar ook in de vroege planvorming en voorbereiding van gebiedsprocessen/peilbesluiten en investeringsprojecten.

Vasthouden - Bergen - Afvoeren

Inleiding Vasthouden - Bergen - Afvoeren

Thema: Klimaatadaptatie, klimaatmitigatie, participatie en biodiversiteit

Maatschappelijk doel:	<ul style="list-style-type: none"> We beperken overstromingen uit de Friese boezem
Hoofddoelen:	<ul style="list-style-type: none"> Het risico op overstromingen voldoet aan de (overstromings)norm

Als gevolg van klimaatverandering krijgen we in de toekomst vaker te maken met extreme regenval. Denk aan de overstroming in Limburg, Duitsland en België en aan de wateroverlast deze zomer in Fryslân. De volgende maatregelen, gerelateerd aan de thema's Klimaatadaptatie, klimaatmitigatie, participatie en biodiversiteit, moeten helpen om (de gevolgen van) wateroverlast te beperken.

Wat wilden we bereiken?

Programma verbeteren regionale waterkeringen

Met het programma verbeteren regionale waterkeringen zorgen we dat de regionale waterkeringen weer voldoen aan de door de provincie gestelde norm. Waterkeringen zakken in de loop van de tijd. Daarom beoordelen we ze elke zes jaar opnieuw. Waterkeringen die we al eerder hebben aangepakt, hogen we dus na verloop van tijd opnieuw op. Het huidige Verbeterprogramma is gebaseerd op de in 2014 en 2016 uitgevoerde tweede beoordeling van hoogte en stabiliteit. Op verschillende locaties zijn verbeteringen nodig. In totaal gaat het om circa 190 kilometer per 1 januari 2022. Alle trajecten zijn geanalyseerd, geprioriteerd en gedeeltelijk geprogrammeerd. Bij de uitvoering van deze projecten bieden we waar mogelijk ruimte voor andere maatschappelijke voorzieningen (zoals natuur en recreatie). Met de provincies Groningen en Fryslân is afgesproken het huidige programma in 2027 af te ronden. Het Groninger deel van het programma is in 2020 afgerond.

In 2022 ronden we de derde beoordeling af. Verbeterwerken die uit deze beoordeling voortkomen, pakken we ná 2027 op. Ook gaan we met de provincie in gesprek om nieuwe afspraken te maken over de normering van de hoogte en stabiliteit van de regionale waterkeringen.

Wat hebben we daar voor gedaan?

Opleveren 25 kilometer verbeterde regionale waterkering.

Voortgang maatregel

In 2022 hebben we meer kunnen realiseren dan de prognose van 25 kilometer. Er is 32,7 kilometer regionale waterkering opgeleverd. Daarmee lopen we binnen de planning voor de nog resterende opgave van 156 kilometer welke voor eind 2027 afgerond moet zijn.

Vorbereiden tracés in de gebieden rondom Leeuwarden en Sneek.

Voortgang maatregel

Voor de gebieden Sneek is krediet aangevraagd en ontvangen, de voorbereidingen gedaan en er is gestart met de uitvoering. Voor het gebied Leeuwarden-Zuid is het tweede krediet aangevraagd en ontvangen voor de uitvoering. Het krediet voor het project Oevers & Kaden Ljouwert is aangevraagd en ontvangen, de voorbereidingen zijn in volle gang.

Wat wilden we bereiken?

Maatregelen ter beperking van wateroverlast

In het veiligheidsplan-II, opgesteld in 2014 en geëvalueerd in 2018, staan maatregelen om wateroverlast nu en in de toekomst te beperken. De eerste maatregel is het realiseren van 1.500 hectare bergingsgebieden vóór het jaar 2035. De eerste hectares leveren we in 2022 op. De tweede maatregel is het uitbreiden van de Friese boezem met 600 hectare voor het jaar 2035. Tijdens uitvoeringsprojecten werken we aan beide maatregelen. Waar mogelijk liften we mee op initiatieven voor gebiedsontwikkeling. Het veiligheidsplan, en daarmee ook de opgave voor de boezemgeving, zullen we in 2023 of 2024 herzien op basis van de nieuwe klimaatscenario's.

Vasthouden - Voorraad vormen - Inlaten

Inleiding Vasthouden - Voorraad vormen - Inlaten

Thema: Klimaatadaptatie, klimaatmitigatie, participatie

<i>Maatschappelijk doel:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoende water voor verschillende functies conform prioriteit verdringingsreeks
<i>Hoofddoel:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • De gevolgen van droogte zoveel mogelijk beperken

Als gevolg van klimaatverandering krijgen we in de toekomst vaker te maken met extreme droogte. De droge zomers van de afgelopen jaren zijn hiervan goede voorbeelden. De volgende maatregelen moeten helpen om (de gevolgen van) droogte te beperken en zijn gerelateerd aan de thema's klimaatadaptatie, klimaatmitigatie, participatie.

Wat wilden we bereiken?

Beleidsnota duurzaam beheer zoetwater

In 2022 stellen we de beleidsnota duurzaam beheer zoetwater op. Het hoofdthema binnen duurzaam beheer zoetwater is waterbeschikbaarheid: het in stand houden en zo mogelijk versterken van de zoetwatervoorraad voor zowel het grondwater als oppervlaktewater. Dit doen we in samenhang met andere lopende programma's zoals het Waterbeheerprogramma en de BOvi, maar ook het Regionaal Waterprogramma (RWP) van de provincie. Zo volgt uit het RWP, dat we in de komende planperiode gezamenlijk aan de slag gaan met een visie op het Noordelijk zeekleigebied, waarin verzilting een belangrijk thema is.

Wat hebben we daar voor gedaan?

We leggen de beleidsnota duurzaam beheer zoetwater ter vaststelling aan het bestuur voor.

Voortgang maatregel

In 2022 heeft een bestuurlijke werkgroep met leden van het algemeen bestuur verschillende thema's uitgediept, zoals zoetwaterbeschikbaarheid in heel Fryslân, droogte op de zandgronden, verzilting in het kleigebied en zoetwaterbeschikbaarheid op de Waddeneilanden. Er is gekozen om het strategische beleid voor zoetwater op te nemen in de BOvi. Het tactisch en operationeel beleid voor zoetwater wordt verder uitgewerkt en in 2023 vastgesteld.

Wat wilden we bereiken?

Deltaprogramma zoetwater

In 2022 beginnen we in het kader van het deltaprogramma zoetwater met de uitvoering van maatregelen om watertekorten, verzilting en droogte tegen te gaan. Hiervoor krijgen we een bijdrage uit het Deltafonds. Het gaat om maatregelen in de periode 2022 tot en met 2027 (tweede tranche Deltafonds). Elke landelijke zoetwaterregio (voor ons de IJsselmeerregio Noord Nederland) moet dit jaar daarvoor een bod doen aan het Rijk. Een bod dat bestaat uit de maatregelen en de eigen financiering.

De onderstaande maatregelen voor Fryslân zijn, samen met de provincie Fryslân, ingediend voor een bijdrage uit het Deltafonds tweede tranche (2022-2027):

- Freshem (kartering zoet zout overgangen);
- zoet op zout Lauwersmeer;
- waterconservering zandgronden;
- inrichting beekdal Linde;
- inrichting beekdal Koningsdiep.

Wat hebben we daar voor gedaan?

We stellen in 2022 de beleidsnota duurzaam zoetwaterbeheer vast en geven uitvoering aan de maatregelen uit het Deltafonds.

Voortgang maatregel

Het project Freshem is in 2022 gestart en loopt door tot 2026. Voor de waterconservering zandgronden is een subsidieregeling in het algemeen bestuur van 21 februari 2023 vastgesteld. De regeling wordt naar verwachting in april - mei 2023 opengesteld voor initiatiefnemers. Het project zoet op zout Lauwersmeer wacht op een verdere doorstart. In de langjarige gebiedsprocessen voor de Linde en het Koningsdiep werken we met de provincie aan de realisatie van de opgaven voor zoetwater en andere doelen.

Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000

Boezem	Jaarrekening 2022	Gewijzigde begroting	Oorspronkelijke begroting	Vershil Gewijzigde begroting - Jaarrekening 2022
	24.076	23.960	24.203	-115
Eindtotaal	24.076	23.960	24.203	-115

Toelichting op Wat heeft het gekost?

Monitoring watersysteem € 100.000 voordelig (incidenteel)

Er is vertraging opgetreden bij monitoringswerkzaamheden door ziekte. Enkele onderzoeksopdrachten, zoals analyse van macrofauna, biota en probleemstoffen, zijn daardoor wel gestart in 2022, maar komen pas in 2023 tot afronding.

Verschuiving over opgaven € 200.000 nadelig (incidenteel)

Bij enkele opgaven komt een afwijking 'verschuiving over opgaven' voor. Bij het opstellen van de begroting wordt de capaciteitsinzet op basis van ervaring gealloceerd bij de verschillende activiteiten en programma's. Daarnaast worden budgetten toegewezen aan opgave bedrijfsvoering waarvan, bij het uitvoeren van de begroting, nog niet duidelijk is waar de kosten terecht komen (bijvoorbeeld voor de taakstellingen, inzet flexpool, IKB opname, et cetera). Het gevolg is dat de inzet van capaciteit naar de programma's anders is dan begroot. Er is dan ook sprake van een verschuiving van capaciteit over de verschillende programma's. Het totaal aan netto personeelslasten wijzigt door deze verschuiving niet.

Investerings

bedragen x €
1.000

	Begroting kredieten per opgave 2022	Verstrekingen 2022	Vershil
Boezem	€ 10.506	€ 9.250	€ 1.256

Toelichting op Investerings

Er is voor 9.250.000 aan krediet aangevraagd voor de Oever- en Kadeprojecten Leeuwarden en Sneek. Daarmee is de begroting gerealiseerd en het restantkrediet uit 2021 is hiervoor ingezet.